

Türkbilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

2010/20

Ankara <Güz> 2010

T ü r k b i l i g
TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI
ISSN : 1302-6011

Kuruluş Tarihi: 2000

Kurucusu / Founder

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Sahibi / Owner /ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Bülent GÜL

YAYIN DANIŞMA KURULU / PUBLICATION BOARD OF OVERSEERS

Prof. Dr. Sema BARUTCU ÖZÖNDER [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Çetin CUMAGULOV [KIRGIZİSTAN] • Prof. Dr. Nikolay İvanoviç EGOROV [ÇUVAŞİSTAN-RUSYA] • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Shimin GENG [ÇİN] • Dr. Bülent GÜL [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Şakir İBRAYEV [KAZAKİSTAN] • Prof. Dr. G. JORİGT [İÇ MOĞOLİSTAN-ÇİN] • Prof. Dr. Karl REICHL [ALMANYA] • Prof. Dr. Marek STACHOWSKI [POLONYA] • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM [TÜRKİYE]

YAYIN HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

Yrd. Doç. Dr. Ferruh AĞCA • Yrd. Doç. Dr. Soner AKPINAR • Prof. Dr. Şerif AKTAŞ • Doç. Dr. Nihayet ARSLAN • Prof. Dr. İ. Hakkı AKSOYAK • Prof. Dr. F. Sema BARUTCU-ÖZÖNDER • Prof. Dr. Süleyman Hayri BOLAY • Prof. Dr. Nalan BÜYÜKKANTARCIOĞLU • Prof. Dr. İsmet ÇETİN • Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU • Prof. Dr. Çetin CUMAGULOV • Doç. Dr. Jale DEMİRCİ • Prof. Dr. Cem DİLÇİN • Doç. Dr. İbrahim DİLEK • Yrd. Doç. Dr. Figen Güner DİLEK • Prof. Dr. Abide DOĞAN • Prof. Dr. Musa DUMAN • Doç. Dr. Süer EKER • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN • Prof. Dr. Bilge ERCİLASUN • Yrd. Doç. Dr. Genç Osman GEÇER • Prof. Dr. Shimin GENG • Doç. Dr. G. Gonca GÖKALP ALPASLAN • Yrd. Doç. Dr. Faruk GÖKÇE • Prof. Dr. İsmail GÖRKEM • Dr. Bülent GÜL • Prof. Dr. Şakir İBRAYEV • Prof. Dr. Ayşe KIRAN • Doç. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR • Dr. Serdar ODACI • Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR • Prof. Dr. İsa ÖZKAN • Prof. Dr. Karl REICHL • Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM • Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU • Yard. Doç. Dr. Mete TAŞLIOVA • Prof. Dr. İsenbike TOĞAN • Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN • Prof. Dr. Alemdar YALÇIN • Doç. Dr. Paşa YAVUZARSLAN • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Prof. Dr. Emine YILMAZ • Doç. Dr. Ayşe YÜCEL-ÇETİN • Doç. Dr. Giyasettin AYTAŞ

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Editör / Editor
Dursun YILDIRIM

Yayın Kurulu Başkanı / Chairman of Editorial Board

Bülent GÜL

Yayın Kurulu Üyeleri / Members of Editorial Board

Ferruh AĞCA • Esra BİLGE • G. Gonca GÖKALP-ALPASLAN • Faruk GÖKÇE • Sibel HATİPOĞLU • Zehra KADERLİ • Serdar ODACI • Mete TAŞLIOVA • Haydar YALÇIN • Gülnaz ÇETİNKAYA

Kapak Tasarımı: Mehmet Fidançı
İç Tasarım: Bülent Gül / Serdar Odacı

Türkbilig, hakemli yerel süreli yayındır.

Türkbilig, MLA (Modern Language Association) International Bibliography, EBSCO PUBLISHING, European Reference Index for the Humanities (ERIH) ve TÜBİTAK/ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmaktadır.

Türkbilig'de yayımlanan makaleler yayıncının yazılı izni olmadan tamamı veya bir kısmı herhangi bir yolla çoğaltılamaz. Yazıların fikrî sorumluluğu ve imlâ tercihi yazarlarına aittir. Başka kaynaklardan alınmış tablo, resim ve benzeri şeylerin yazılarda kullanım sorumluluğu yazara aittir.

İLETİŞİM ADRESİ / INFORMATION ADDRESS

T ü r k b i l i g
Türkoloji Araştırmaları
H.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 06800 Beytepe/Ankara TÜRKİYE
web sayfası: <http://www.turkbilig.hacettepe.edu.tr>
e-posta: turkbilig@hacettepe.edu.tr

Türkbilig, 2011/20 Öncü Basımevi'nde (Sor.Müd. Yusuf AVAN; Kazımkarabekir Cad. 85/2 İskitler/ANKARA, Tel: 3843120) basılmıştır.

Ankara <Güz>2010

Türkbilig'den Merhaba,

Değerli okuyucular,

Türkbilig dergisi, yirminci sayısı ile karşınıza çıkmaktadır. Dergi, onuncu yılını tamamlamış durumdadır. Türkbilig, bu duruma büyük bir özveri ile gelmiştir.

Bugün, Türkbilig dergisi, dünyada yayımlanan bilimsel dergileri izleyen birçok uluslararası indeks tarafından takip edilmektedir. Şüphesiz bu duruma gelişimizde, bilimsel yazıları ile düzeyimizi yükselten bilim adamlarının desteği önemli etkindir.

Onuncu yılı tamamlamış olmamız nedeniyle, dergimizin yirminci sayısını, "Türkbilig Özel Sayısı" olarak çıkarmaya karar verdik. Bu özel sayının hacmi, normal sayılarımızın üstüne çıkmıştır. Ancak, bu sayıdan sonra yine eski duruma dönülecektir. Yine, gelen bilimsel makaleler iki hakeme gönderilecek ve ihtiyaç hâlinde üçüncüye başvurulacaktır. Yeni dönem diyebileceğimiz, yirminci sayı sonrası yazıların, dergi yazım kurallarına uygun biçimde düzenlenmiş olması şartı önemli kurallardan biri olarak takip edilecektir.

Türkbilig dergisi, bugün dünyanın belli başlı kütüphanelerine düzenli olarak ulaşmakta ve dünyanın her yerinden ilgiyle izlenmektedir. Önümüzdeki dönemde daha güzel gelişmeler olacağı umidindeyiz. Üniversite rektörümüzün ve fakülte dekanımızın dergimize verdiği karşılıksız desteğe dergimiz müteşekkirdir. Bu erişimlerde onların da payı vardır.

Değerli okuyucular, sizlerin desteği, özveri ile bu dergiyi size ulaştırmaya çalışanların yegâne ödülüdür, teşekkür ederiz.

En iyi dileklerle yeni yılınızı kutlar, esenlikler dilerim.

Dursun YILDIRIM
Editör

Türkbilg Yayın İlkeleri

- ***Türkbilg***, yılda iki kez yayınlanır.
  - ***Türkbilg***, hakemli bir yayındır. ***Türkbilg***'de yayınlanmak üzere gönderilen özgün makaleler, YAZI KURULU tarafından incelendikten sonra konunun uzmanı üç hakem tarafından değerlendirilir ve üç hakemin en az ikisinden olumlu rapor gelmesi halinde yayınlanır.
  - ***Türkbilg*** 2011/21 için yazıların son gönderilme tarihi 15 Şubat 2011'dir.
  - ***Türkbilg***'e gönderilen yazılar daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır. Derginin yayın dili Türkçe'dir. Yayın ilkelerine uygun olmak koşuluyla yabancı bilim adamlarının yazıları, İngilizce, Almanca, Fransızca veya Rusça yazılmış olabilir. Ancak Türkçe-İngilizce başlık, özet ve anahtar sözcükler yazıya eklenmelidir. Yabancı dilde yazılmış yazılara derginin hacmine göre % 30 civarında yer verilir.
  - Yazılar, basılı üç kopya halinde ve disketiyle birlikte gönderilmelidir. Özel çeviri yazım işaretlerinin kullanıldığı yazılarda fontlar da (PC uyumlu) diskete yüklenmelidir.
  - Makalenin yazarı, adını, soyadını, görev yaptığı kurumu ve akademik unvanını tam ve açık olarak belirtmeli, kendisiyle doğrudan iletişim kurulabilecek açık adres, telefon numarası ve elektronik posta adresini vermemelidir.
  - Yazıların başında kısa birer Türkçe ve İngilizce özet (en çok 100 sözcük) ile Türkçe ve İngilizce anahtar sözcükler (en çok 10 sözcük) bulunmalıdır (İtalik olarak ve Times 9 punto ile yazılmalıdır).
  - Yazılar, Apple Mac Word 5.1 veya MS Word Windows 95 ve üstü programla, Times 10 puntoyla ve 1,5 satır aralığıyla yazılmalıdır. Paragraf başlarında tab tuşu, paragraf aralarında enter tuşu kullanılmamalıdır.
  - Metin içinde göndermeler ad ve tarih ve/veya sayfa olarak parantez içinde belirtilmelidir. Örnek: (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Üç satırdan az alıntılar satır arasında ve turnak içinde, üç satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan birer santimetre içeride, blok halinde, 9 puntoyla, tek satır aralığıyla verilmelidir.
  - Dipnotlar sayfa altında, numaralandırılarak verilmeli ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.
  - Makalenin sonunda yer alacak kaynakçada kitaplar (*koyu ve italik*) ve makaleler (dergi adı *koyu*, cilt Romen rakamıyla, sayı, üst üste iki nokta, sayfa numaraları) alfabetik sırayla ve şu düzenle verilmelidir:
ELÇİN, Şükri, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.
STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", *Handbook of American Folklore*, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.
TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul: Çağlayan Basımevi.
ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", *Türk Folklor Araştırmaları*, II, 33: 513-514.
WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), *Yazın Kuramı*, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), *Adam Sanat*, 4: 5-14.
- Bir yazarın birden fazla yayını kaynak gösterildiği takdirde yayınlar tarih sırasıyla, aynı yazarın aynı yıldaki yayınları ise (1985a), (1985b) şeklinde harf sırasıyla verilmelidir.
  - Tezlerin hangi üniversitede yapıldığı ve hangi akademik dereceye (yüksek lisans/doktora...) yönelik olduğu belirtilmelidir.
  - Yukarıda belirlenen yazım koşullarına uygun olmayan yazılar değerlendirmeye kesinlikle alınmayacaktır.

Submission Guidelines for Türkbilig

- ***Türkbilig*** is published twice a year.
- ***Türkbilig*** is a refereed publication. After original manuscripts are examined by Executive Board, they are peer-reviewed by three referees. They are published if two of three referees send affirmative report. The authors bear the full responsibility for their articles.
- Send your manuscripts until 15 February 2011 for Türkbilig 2011/21.
- Manuscripts must be originally sent to the board, and no other places for publication or evaluation. The publication language of the issue is Turkish. In condition suited to submission guidelines of ***Türkbilig***, foreign authors' manuscripts, which can be in English, German, French or Russian, are published in proportion 30% of issue. The manuscripts must have title, abstract and also keywords both Turkish-English.
- Manuscripts must be sent as three printed copies along with the disk. If any special fonts (suitable for PC) are used in manuscripts, they must be in the disk.
- The authors' names, last names and academic positions should be written. In addition, the full postal address, fax, telephone numbers and e-mail addresses of the author(s) who will check proofs and receive correspondence and offprint should also be included.
- Summaries must be in Turkish and English, should not exceed 100 words and key words may not exceed 5 (5 words for Turkish; 5 words for English) words at the beginning of the manuscripts. Latin words must be in Times 9 point and italic.
- Manuscripts must be written in Mac Word 5,1 or Ms Word Windows 95 or further versions (Pc compatible) with Times 10 point with 1,5 line spaced. Tab and enter key **must not be used** for paragraphs.
- Texts must follow in-text footnote system. In parenthesis in the text, author's name, date of publication, and page number is given. If a source is cited many times, parentheses are given instead of "ibid, idem, op. cit. etc." For example, (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Quoted passages under three lines must given by quotation mark. If quoted passage is over three lines, they must be given 1 cm margins from left and right side of line as block with 9 point and odd line spaced.
- Additional information must be given on the same page as footnotes enumerated 1, 2, 3. Citations in them must follow the above guidelines.
- References must include only the cited sources and be given in alphabetical order. Books names must be written **bold** and *italic*. Articles must be written (name of journal is **bold**, volume in Roman number, issue number, colon and page numbers) as below:

ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", ***Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı***, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.

STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", ***Handbook of American Folklore***, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), ***XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi***, İstanbul: Çağlayan Basımevi.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", ***Türk Folklor Araştırmaları***, II, 33: 513-514.

WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), ***Yazın Kuramı***, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), ***Adam Sanat***, 4: 5-14.
- If more than one source of the same author is cited, they must be put in a chronological order from the oldest to the newest. Sources of the same years must be given letters "1985a, 1985b"
- The university and the academic degree (MA. or PH.) of academic thesis must be given.
- **Manuscripts not prepared based on the directions above will not be taken into consideration for publication in Türkbilig.**

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Türkbilig'den Merhaba / iii

Yazılar / Articles

Yavuz KARTALLIOĞLU

Xavier Bianchi'nin "Dictionnaire Français-Turc" Adlı Sözlüğünde İmlanın Gizlediği
Telaffuzlar / 1- 11

Pronunciations Hidden by Spelling in Xavier Bianchi's Dictionary "Dictionnaire Français-Turc"

Nuray ALAGÖZLÜ-Sevgi ŞAHİN

Siyasi Söylemde Güç ve Edimsel Kullanım Biçimleri / 12- 36

Power and Pragmatic Use of Language in Political Discourse

Sinan GÜZEL

Çuvaşça +LA(t)sA Üzerine / 37- 46

On The Chuvash +LA(t)sA

Bilge ÖZKAN NALBANT

"Oğuz" Sözcüğünün Kökeni Üzerine Yeni Düşünceler / 47- 59

Recent Considerations on the Etymology of the term "Oğuz"

Çaşteğin TURGUNBAYER

Türkiye Türkçesindeki Yeterlik Fiilinin İşlevleri ve Kırgız Türkçesindeki Karşılıkları / 60-
66

*The Functions of the Possibility Modals in the Turkish of Turkey and Their Equivalents in the Kirghiz
Turkish*

Azzaya BADAM

Moğolistan'daki Runik Yazıtlar / 67- 81

Runic Inscriptions in Mongolia

Geng SHIMIN

Uighur's Contributions to the Ancient Chinese Culture / 82- 84

Eski Çin Kültürüne Uygur Katkısı

Mustafa BALCI

Bilinmeyen Bir 12 Hayvanlı Takvim Risalesi: *Takvîm-i Tatar Ma'a-Acem* / 85- 96

An Unknown Booklet of the Calendar with 12 Animals: Takvîm-i Tatar Ma'a-Acem

Mustafa SEVER

Âşık Tarzı Kültür Geleneğinde Günümüz Kadın Âşıkları / 97- 106

The Today's Women Minstrels in Minstrelsy Tradition

Zehra KADERLİ

Deliorman Türk Sözel Kültüründe Adam Odaları ve Oda Geleneği / 107- 126

Men's Chamber (Adam Odası) Tradition in Deliorman Turkish Oral Culture

F. Gülay MİRZAOĞLU

Lirik Türkülerde Kadın Tipleri / 127- 164

Woman Types in Turkish Lyrical Songs

Ahmet GÖKÇİMEN

Türkmen Masallarında Mitolojik Hayvanlar ve Fonksiyonları / 165- 178

Mythological Animals and Functions in the Turkmen Tales

Refika Altıkulaç DEMİRDAĞ

Ahmet Haşim'in "Göl Kuşları"ndaki Şiirlerinde Kuş İmgesi / 179- 188
The Bird Image in Ahmet Haşim's Poems in "Lake Birds" (Göl Kuşları)

Serap KARAKILIÇ AKI

Tatar Tiyatrosunda İlk Türk Yazar: Namık Kemal / 189- 199
First Turkish Author in Tatar Theater: Namık Kemal

Serdar ODACI

Kafkas Tebeşir Dairesi ve Keşanlı Ali Destanı'nda Ortak Yönler / 200- 215
Common Directions in Caucasian Chalk Circle and Keşanlı Ali Destanı

Genç Osman GEÇER

Azapzâde (Azabagiç) Mehmet Tevfik'in "Hiçret Hakkında Risale" Adlı Türkçe Eseri Üzerine
Bir Değerlendirme / 216- 225
*An Evaluation Related To Turkish Work of Arapzade Mehmet Tevfik Called 'The Treatise about the
Immigration'*

Nezahat ÖZCAN

Tanpınar'ın Günlüklerinden Bakıldığında Aydaki Kadın / 226- 247
Aydaki Kadın from the point of Tanpınar's Diaries

Zübeyde ŞENDERİN

Bodur Minareden Öte (Yusuf Atılğan) ve Absürt Birey / 248- 270
Bodur Minareden Öte (Yusuf Atılğan) and Absurd Person

Ayşe Melda ÜNER

"Teşrih-i Rûh" ve Mehmet Rauf'un "Verven"i / 271- 293
Psychological Dissection and Mehmet Rauf's "Verven"

Eylem SALTİK

Atatürk Dönemi Türk Şiirinde "Anadolu" ve Millî Mücadele Manzarası / 294- 324
Depiction of Anatolia and the National Struggle in the Atatürk Period of the Turkish Poetry

Ayşe YILDIZ

Abdülbaki Gölpinarlı'dan Hilmi Yavuz'a "Divan Edebiyatı Beyanındadır" / 325- 336
Declaration of Divan Literature from Abdülbaki Gölpinarlı to Hilmi Yavuz

Eleştiri ve Tanıtmalar/ Reviews

Dursun YILDIRIM

Sözlerimi İyi Dinleyin / 337- 338

Bülent GÜL

Ödemiş Ağzı Sözlüğü / 339- 341

Sibel HATİPOĞLU

Florinalı Nâzım- Hatırât-ı Meşâhîr / 342- 343

Dizin

Gülnaz ÇETİNKAYA

Türkbilig Dizini (2008/16-2010/20) / 345-352